

Gacek Stanisław, Mateusz Ledwoń

Sprawozdanie z waloryzacji ornitologicznej starorzeczy wykonanej w 2014 roku w ramach projektu „Rewitalizacja, ochrona bioróżnorodności i wykorzystanie walorów starorzeczy Wisły, zatrzymanie degradacji doliny górnej Wisły jako korytarza ekologicznego”.

Metodyka

Każde starorzecze było kontrolowane dwukrotnie w godzinach porannych w okresie od 10 kwietnia do 15 maja oraz od 16 maja do 15 czerwca, wykonano również jedną kontrolę wieczornocną w okresie od 15.05 do 20.06. Odstępy czasowe między kontrolami dziennymi wynosiły co najmniej 14 dni. W trakcie kontroli dziennych jak i kontroli wieczornocnych wabiono wybrane gatunki ptaków: perkozy, chruściele, bączek, bąk, derkacz. Na mapach zaznaczano stanowiska wybranych gatunków lęgowych wraz ze stwierdzoną kategorią lęgowości.

W roku 2014 skontrolowano 26 starorzeczy o numerach: 210, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 262, 263, 264, 296, 431, 436, 503, 527, 605.

Wyniki

W roku 2014 na badanych starorzeczach i w ich pobliżu odnotowano ponad 40 gatunków lęgowych. Awifauna badanych starorzeczy jest dość uboga, wynika to głównie z tego, iż większość starorzeczy jest zbiornikami o niewielkiej powierzchni. Na zarośniętych fragmentach starorzeczy gniazdowały drobne ptaki wróblowate z rodzaju *Acrocephalus*, głównie łożówka, potrzos, rokitniczka oraz trzciniak (Tab. 1). Spośród blaszkodziobych stwierdzono gniazdowanie krzyżówki, krakwy oraz czernicy. Przedstawicielami chruścieli była kokoszka, wodnik oraz łyska. Na sąsiadujących ze starorzeczami polach gniazdowała czajka, gatunek, który gwałtownie zmniejsza swoją liczebność w Polsce. Starorzecza, wraz polami i łąkami i doliną rzeki, stanowiły doskonałe żerowiska bociana białego, bociana czarnego i błotniaka stawowego – gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Stwierdzono gniazdowanie ośmiu gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej: bączka, bąka, błotniaka stawowego, derkacza, dzięcioła zielonosiwego, gąsiorka, jarzębatki oraz zimorodka (Tab. 1). Bączek, bąk oraz błotniak stawowy zasiedlały szuwały. Gąsiorek, jarzębatka oraz dzięcioł zielonosiwy nie są gatunkami wodno-błotnym. Dwa pierwsze gatunki zasiedlały na badanym terenie niewielkie zakrzaczenia, dzięcioł natomiast zadrzewienia. Derkacz był stwierdzany głównie na podmokłych łąkach w pobliżu starorzeczy. Zimorodek gniazduje w pionowych skarpach głównie nad rzekami, na starorzeczach natomiast chętnie żeruje.

Na szczególną uwagę zasługuje kompleks starorzeczy nr 216, 217 i 436, wchodzących w skład niewielkiej, około 50 ha ostoi siedliskowej PLH120084 „Wiślisko”. Stwierdzono na nich gniazdowanie 1-2 par bąka, jednej pary błotniaka stawowego, a w sąsiedztwie jarzębatkę. Największym zagrożeniem dla awifauny tych starorzeczy jest wędkarstwo oraz pływanie po starorzeczu nr 216, zwłaszcza długotrwałe przebywanie łódek w okolicy trzcinowisk, miejscu lęgów bąka, bączka oraz błotniaka stawowego – gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Potencjalne i rzeczywiste zagrożenia ornitofauny lęgowej

Starorzecze nr 210

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie, wędkarstwo

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 216

Zagrożenia rzeczywiste: wędkarstwo, turystyka wodna (łódzie, kajaki)

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 217

Zagrożenia rzeczywiste: wędkarstwo

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 218

Zagrożenia rzeczywiste: brak

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 219

Zagrożenia rzeczywiste: brak

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 220, 431 (kompleks)

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 221

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie, wypłylenie i wędkarstwo

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 222

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie, wędkarstwo

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 228

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Starorzecze 229

Zagrożenia rzeczywiste: brak

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze 230

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 232

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze 233, 234, 235, 236, 237, 238 (kompleks)

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 241

Zagrożenia rzeczywiste: bardzo szybkie tempo zarastania i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 242

Zagrożenia rzeczywiste: bardzo szybkie tempo zarastania i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 245

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze 262

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze 263

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze 264

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 278

Zagrożenia rzeczywiste: bardzo szybkie tempo zarastania, starorzecze w zaniku

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 279

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze 296

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 470

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie, antropopresja, wędkarstwo.

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 454

Zagrożenia rzeczywiste: wysuszanie i zasypywanie śmieciami, starorzecze w zaniku

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 503

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wędkarstwo

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 527

Zagrożenia rzeczywiste: brak

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 531

Zagrożenia rzeczywiste: presja wędkarska i zarastanie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 603

Zagrożenia rzeczywiste: bardzo szybkie zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 604

Zagrożenia rzeczywiste: bardzo szybkie tempo zarastania i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

Starorzecze nr 605

Zagrożenia rzeczywiste: zarastanie i wypłylenie

Zagrożenia potencjalne: brak

